

Zákeus a vámszedő.

És bemenvén, átalméne Jerikhón. És ime vala ott egy ember, akit nevérol Zákeusnak hívtak; és az fővámszedő vala és gazdag. És igyekezék Jézust látni, ki az; de a sokaságtól nem láthatá, mivelhogy termete szerint kis ember volt. És előre futván felhága egy eperfüge fára, hogy őt lássa; mert arra vala elmenendő. És mikor arra a helyre jutott, feltekintvén Jézus látá őt, és monda néki: Zákeus, hamar szállj alá; mert ma nékem a te házadnál kell maradnom. És sietve leszálla, és örömmel fogadá őt. És mikor ezt látták, mindnyájan zugolódának, mondván hogy: Bűnös emberhez ment be szállásra. Zákeus pedig előállván, mondá az Úrnak: Uram, ime minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom és ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe. Mondá pedig néki Jézus: Ma lett idvessége ennek a háznak! mivelhogy ő is Ábrahám fia. Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, a mi elveszett.

(Lukács ev. 19 r. 1—10. vers)

K. Gy. I Mindennek úgy kell lennie, amint van? Olyan ércből való természeti törvény, könyörtelen sors uralkodik-e a világ, az élet, a történelem felett, hogy minden, ami történik, szükségképpen kényszerűséggel történik? Vajjon ez a kérdés, nem lehetne-e és nem kellene-e, hogy másképpen legyen, nem a fantázia kényszerű játéka-e? Van-e lehetőség arra, hogy másokká lehessünk? Tudjuk mindnyájan, hogy úgy, amint most van, nincsen jól. Senki sem hozakodhatik elő azzal, hogy úgy van jól, ahogy vagyok. Mindenki megvan a vágy és a kívánság, hogy mássá legyen. Mindenki van szenvedés, aggodalom, sokakban kétségbeeséssel teljes bánat és elviselhetetlen nyomorúság, a miatt, hogy olyanok vagyunk, amilyenek vagyunk. Bolondság és képzelődés-e ez, mint az a kívánság, hogy bárcsak szárnyaink lennének, hogy a csillagokig

repülhessünk? Vagy pedig, ez a mindenki meglevő közös vágyódás az igazság kilejezője? Jele a másik létnek? Vajjon a világban levő jogtalanságok ellen felemelt tiltakozásunk egy mélyen fekvő valóságnak és tapasztalatnak a tudtul adása-e? Vajjon igaza van-e a szívnek, szemben azzal az okos világ-tapasztalattal, amelyik azt mondja: bolond hiedelem; a világ olyan amilyen és sohasem lesz mássá? Hogyan történhetik ez meg? Honnan kellene jönnie e világba a mássálételnek? Ez az Isten-kérdés. Mert ha van Isten, akkor mindennek mássá kell lennie. Vagy az élő Isten, a szeretet, az igazság — vagy a sötét, kegyetlen, kemény sors. Ha van Isten, akkor a szívnek igaza kell, hogy legyen, mert ez nem egyéb, mint a teremtéstől kezdve belénk helyezett öntudata annak, hogy minket Isten teremtett és a maga számára teremtett. Ezért az Isten-kérdés a kérdések kérdése, mert arról van szó, hogy vajjon mindennek úgy kell-e lennie, ahogy van, vagy pedig minden lehet úgy, ahogy lennie kell. Hogy van Isten, ez azt jelenti, hogy nemcsak lehet, nemcsak talán lesz, hanem egész bizonyos, hogy ott változásnak kell lennie. Amiképpen tavaszkor nem maradhat minden úgy mint télen volt, kopár és hideg, dermedt és élettelen, mert a nap ereje új életet csal ki a földből és újjá tesz mindent, éppenúgy, amikor Isten jelenik meg, újjá lesz minden, a halálos dermedtségből új élet támad, sokkal nagyobb kényszerűséggel, mint a természet világában. Ime! újjá teremtek mindent; ez a megjelenő Isten programja. Róla, a megjelenő Istenről tesz bizonyosságot az evangelium, őt látjuk hozzánk érkezni a Jézus Krisztusban. — Hadd értsük meg világosabban a felolvasott történetben.

Ez a történet a világ és az Isten találkozásának története. Mondd csak: ha a világra gondolsz, éppen úgy, amint — sajnos — van, erre a kemény, gyűlöletes, lelketlen, sorsszerűleg, természeti törvényszerűségtől kényszerítve tovarohanó világra az emberi életnek, mi a legjellemzőbb kifejezése ennek? Nem a pénz? A pénz kivonata a világnak, koncentrált formája a kemény világiasságnak. Az ember éppen akkor a leggyűlöletesebb, keményebb, jogtalanabb, amikor pénzt keres; akkor fejlődik ki legbrutálisabb oldala és ereje, amikor küzd a pénzért; a pénz egy régi mondás szerint: nervus rerum.* Ez az oka a háborúnak, ez az akadálya a világ békességének. Azonban

* Jegyzet: nervus rerum = pénz. Szó szerint; a dolgok mozgató, életelő ereje. Fordító.